

Posudek oponentky disertační práce Mgr. Ondřeje Trunečky

(IKSŽ FSV UK, 2021, 121 stran, školitelka Doc. PhDr. Alice Němcová Tejkalová, Ph.D.)

Velmi relevantní téma, zaměřené na proměnu specializované žurnalistiky v průběhu patnácti let, navíc nahlížené samotným sportovním novinářem, si pro svou disertační práci s názvem *Proměny sportovních rubrik českých deníků v letech 2001 až 2015* vybral Mgr. Ondřej Trunečka. Jako oponentka předešlé verze textu předložené k malé obhajobě mohu s potěšením konstatovat, že vidím velký posun v kvalitě disertační práce – text „drží pohromadě“, má jasnou strukturu a cíl. K výbornému výsledku však stále několik kroků chybí, především v analytické části práce.

Úvodní expozice se velmi dobře čte, autor jasně formuluje cíl práce, klade si relevantní otázky a prezentuje jasné souvislosti mezi jednotlivými klíčovými tématy práce – inovací, tradičními médii a sportovní žurnalistikou. Teoretická kapitola přehledně staví argumentaci o postupném oslabování tradičních tištěných médií, nabízí typologii inovací médií, konkretizuje je pro sportovní žurnalistiku, a připravuje tak kvalitní výchozí bod pro další části textu.

Kontext správně usazuje oborovou diskusi do českých reálií, ať už vývoje tradičních médií obecně, nebo sportovní žurnalistiky konkrétně. Nicméně mi není jasné, proč autor při popisu proměny mediální krajiny nebo vlastnictví médií odkazuje téměř výhradně na zprávy ČTK (např. s. 12 a 13), místo odborných či primárních zdrojů (např. Benda, 2007; Obchodní rejstřík). V úvodní části práce si tak autor vybudoval velmi dobrý základ pro další kapitoly, chybí pouze funkční shrnutí propojující text.

Kapitola o metodě je propracovaná a nabízí všechny standardní součásti. Autor volí smíšenou výzkumnou strategii a formuluje relevantní výzkumné otázky. Nicméně v této části předložené práce již začínají nejasnosti a nedotaženosti, když dobrá struktura není naplněna odpovídajícím obsahem: pro kvantitativní obsahovou analýzu chybí jasně formulovaná hypotéza, operacionalizace, proměnné; chybí kódovací klíč; pro kvalitativní analýzu není jasné, jak si ji autor definuje (např. viz Řiháček a kol., 2013) či jak ji aplikuje; chybí výzkumná otázka navázána na aplikaci techniky rozhovorů; u etiky vztahující se k rozhovorům není jasné, zda komunikační partneři dostali k dispozici informovaný souhlas. Tato část tedy čtenářku zanechává bohužel nedostatečně informovanou o tom, proč a jak autor ve svém výzkumu postupoval.

Z nejasností kapitoly o metodě a ze zjevné výzkumnické nezkušenosti autora vycházejí nejvýraznější nedostatky práce v analytické části. Výzkumná zjištění jsou v mnoha ohledech zajímavá a objevná. Nicméně ke standardnímu zpracování analýzy chybí několik zásadnějších nedostatků i menších nedotažeností. Zásadním problémem je, že prezentace zjištění jsou spíše novinářským popisem než analýzou, ve kterém se tak ztrácí velký díl odvedené práce a úsilí autora. Například – (1) výsledky kvantitativní analýzy jsou velmi povrchní, navíc stále pochybují o vhodnosti uvádění absolutních čísel (průměrný počet stran sportu) a ne podílu z rozsahu; (2) není vůbec jasná aplikace

kvalitativní obsahové analýzy a její přínos, proč bylo kvůli tématům a žánrům nutné pracovat s kvalitativní analýzou, jak autor výňatky z textů analyzoval, jak si definoval žánry; (3) citace z rozhovorů slouží bohužel pouze jako „přítakání“ či „vysvětlení“ ke zjištěním z obsahové analýzy, nejsou tedy analýzou samou o sobě, což je velká škoda, relevantní by bylo, kdyby se témata z analýzy obsahu a analýzy rozhovorů (třeba částečně) kryla, to však ze současné prezentace zjištění nemá čtenářka šanci zjistit. Mezi drobnější nedostatky patří chybějící standardní úvod popisující vzorek a jeho základní charakteristiky, a to jak v kvantitativní (s. 48), tak v kvalitativní (s. 59) obsahové analýze; či ztracená linie zaměřená na komparaci jednotlivých vybraných deníků. Z formálního hlediska je nutné také podotknout, že zatímco v teorii a kontextu je „vypravěčský“ styl autora-novináře přínosem pro propojení jednotlivých témat, v analytické části jde spíše o úkroky k publicistickému stylu. Kapitole také opět chybí funkční shrnutí. Chybějící diskusní kapitola, která je naprosto klíčovou a standardní součástí výzkumně zaměřených odborných textů, ještě dále upozorňuje na fakt, že analytická část nenaplnila svůj potenciál a zjištění tak bohužel vyznívají do ztracena.

Na závěr mohu konstatovat, že Mgr. Ondřej Trunečka je schopen vést samostatný výzkum, nicméně by měl získat více zkušeností s aplikací výzkumných metod a prezentací zjištění. Práci doporučuji k obhajobě.

V Brně 29. 1. 2022

Mgr. Lenka Waschková Císařová, Ph.D.